

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 1.1. Mart 2020
Sayı : 1181

Dr. Fikret ŞAHİN
Balıkesir Milletvekili
Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

06.03.2020

Dr. Fikret ŞAHİN
Balıkesir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	- Adalet - Anayasa
Esas Komisyon	- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Tarih :	13 Mart 2020
	Esas No: 2/2208

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİGİ
11 Mart 2020
Numara.

TBMM
GELEN EVRAK
11 Mart 2020
No: 632838
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

Dr. Fikret ŞAHİN
Balıkesir Milletvekili
Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Üyesi

GENEL GEREKÇE

Organ nakli; vücutta görevini yapamayan bir organın yerine canlı bir vericiden veya ölüden alınan sağlam bir doku veya organın nakledilmesi işlemi olarak tanımlanmaktadır. Organ bağışi ise; bir kişinin hayattayken, kendi hür iradesi ile tıbben yaşamı sona erdikten sonra doku veya organlarının başka hastaların tedavisinde kullanılmasına onay vermesi olarak tanımlanmaktadır. Son yıllarda özellikle organ naklinde büyük gelişmeler yaşanmasına rağmen, organ nakli işleminin en önemli sorunlarından bir tanesi nakledilecek organın temin edilememesidir.

Türkiye’de böbrek nakli bekleyen hastaların sayısı başta olmak üzere; karaciğer, akciğer, kalp ve göz hastalıklarından dolayı organ nakline ihtiyacı olan vatandaşlarımızın sayısı önemli noktalara ulaşmıştır. Sağlık Bakanlığı verilerine göre 2019 yılında 3 bin 862 böbrek, bin 776 karaciğer, 84 kalp, 33 akciğer, 4 ince bağırsak ve 3 pankreas olmak üzere toplam 5.764 organ ve doku nakli yapılmıştır. Bir diğer yandan ise 22 bin 920 hasta böbrek, 2 bin 259 hasta karaciğer, bin 163 hasta kalp, 297 hasta pankreas, 89 hasta akciğer ve 1 hasta ince bağırsak olmak üzere toplam 26 bin 729 hasta nakil için sırada beklemektedir.

Türkiye’de 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkındaki Kanun’a göre tıbben yaşamı sona eren bir kişiden “bilgilendirilmiş rıza sistemi” ile hayattayken bağışçı olarak kayıt yaptırması veya öldükten sonra yakınlarının iznine göre organ bağışi elde edilmektedir. Avrupa ülkelerinde organ bağış oranları yüksek olmasına rağmen kronik organ yetersizliği nedeniyle bekleme listelerine sürekli yeni hastaların eklenmesi, otoriteleri harekete geçirmiş ve daha fazla organ temini gerçekleştirmek için farklı mekanizmaları hayata geçirmelerine yol açmıştır. Son 5 yılda bazı Avrupa ülkelerinde yasa değişiklikleri yapılarak “varsayılan rıza” sistemine geçilmiş ve bu yolla %50’den fazla organ temininde artış sağlanmıştır. Bu bağlamda, uluslararası mevzuatlar da incelendiğinde pek çok devlet, organ bağışını teşvik edici yasal düzenlemelerde bulunmuştur. Ülkemizde de organ bağış sayısı, organ nakli bekleyen vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli olmamaktadır.

Tüm bu gerekçeler değerlendirildiğinde 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanun’da yapılacak olan değişiklikle organ bağışının “varsayılan rıza” kapsamına alınması ve kişilerin organ bağışına karşı olduğunu bildirmediği takdirde organ bağışını onayladığı anlama gelmesi amaçlanmıştır.

Dr. Fikret ŞAHİN
Balıkesir Milletvekili
Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Üyesi

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanun'un 14. maddesinde yapılacak olan değişiklikle kişilerin sağlığında organ bağışına karşı çıkmamaları halinde "varsayılan rıza" ilkesi uyarınca organ bağışına rıza göstermeleri ve bu sayede organ bağışının artırılması hedeflenmektedir.

MADDE 2 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.

Dr. Fikret ŞAHİN
Balıkesir Milletvekili
Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Üyesi

2238 SAYILI ORGAN VE DOKU ALINMASI, SAKLANMASI VE NAKLİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – 29/5/1979 tarihli ve 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkında Kanunun 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Bir kimse, sağlığında organ ve dokularının, tedavi, teşhis ve bilimsel amaçlar için kullanılmasına karşı olduğunu resmî ve yazılı bir biçimde vasiyet etmediği takdirde cesedinden organ veya doku alınabilir.

Vücutlarını ölümden sonra araştırma ve inceleme faaliyetlerinde kullanılmak üzere vasiyet edenlerle, tedavi kurumlarında ölen veya bunların morglarına getirilen ve kimsenin sahiplenmediği ve adli kovuşturma olmayan cesetler aksine bir vasiyet olmadığı takdirde 6 aya kadar muhafaza edilmek ve bilimsel araştırma için kullanılmak üzere ilgili yükseköğretim kurumlarına verilebilir. Bu cesetlerin tabi olacakları her türlü işlem, Adalet, İçişleri, Sağlık ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca bu kanunun yayımı tarihinden itibaren 3 ay içinde çıkartılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

